

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 28ης Απριλίου 2022*

«Προδικαστική παραπομπή – Οδηγία 2001/23/ΕΚ – Άρθρα 3 έως 5 – Μεταβιβάσεις επιχειρήσεων – Διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων – Εξαιρέσεις – Διαδικασία αφερεγγυότητας – “pre-pack” – Επιβίωση της επιχείρησης – Μεταβίβαση (τμήματος) επιχείρησης κατόπιν κηρύξεως πτωχεύσεως της οποίας προηγήθηκε pre-pack»

Στην υπόθεση C-237/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) με απόφαση της 29ης Μαΐου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Ιουνίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

Federatie Nederlandse Vakbeweging

κατά

Heiploeg Seafood International BV,

Heitrans International BV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Prechal, πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, προεδρεύουσα του τρίτου τμήματος, J. Passer, F. Biltgen (εισηγητή), L. S. Rossi και N. Wahl, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: M. Ferreira, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Σεπτεμβρίου 2021,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Federatie Nederlandse Vakbeweging, εκπροσωπούμενη από τον F. M. Dekker, advocaat,
- οι Heitrans International BV και Heiploeg Seafood International BV, εκπροσωπούμενες από τους B. Kraairoel, J. F. Fliek και I. Spinath, advocaten,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. K. Bulterman και τον J. Langer,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Nijenhuis και B.-R. Killmann,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 9ης Δεκεμβρίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία των άρθρων 3 έως 5 της οδηγίας 2001/23/EK του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων (ΕΕ 2001, L 82, σ. 16).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Federatie Nederlandse Vakbeweging (ομοσπονδίας του ολλανδικού συνδικαλιστικού κινήματος) (στο εξής: FNV), ολλανδικής συνδικαλιστικής οργανώσεως, και, αφετέρου, των Heiploeg Seafood International BV και Heitrans International BV (στο εξής, από κοινού: νέα Heiploeg), ολλανδικών εταιριών, σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων των εν λόγω εταιριών κατόπιν μεταβιβάσεως επιχειρήσεως σε περίπτωση που ο μεταβιβάζων έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η οδηγία 2001/23 κωδικοποίησε την οδηγία 77/187/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 1977, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 171), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/50/EK του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998 (ΕΕ 1998, L 201, σ. 88).
- 4 Η αιτιολογική σκέψη 3 της οδηγίας 2001/23 έχει ως εξής:

«Είναι απαραίτητη η θέσπιση διατάξεων για την προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση αλλαγής του επιχειρηματικού φορέα, και ιδιαίτερα προς εξασφάλιση της διατηρήσεως των δικαιωμάτων τους.»
- 5 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής προβλέπει στην παράγραφο 1, στοιχεία α' και β', τα εξής:

«α) Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε μεταβίβαση επιχείρησης, εγκατάστασης ή τμήματος επιχείρησης ή εγκατάστασης σε άλλον εργοδότη, ως αποτέλεσμα νομικής μεταβίβασης ή συγχώνευσης.

β) Υπό την επιφύλαξη του στοιχείου α) και των ακολούθων διατάξεων του παρόντος άρθρου, θεωρείται ως μεταβίβαση, κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, η μεταβίβαση μιας οικονομικής οντότητας που διατηρεί την ταυτότητά της, η οποία νοείται ως σύνολο οργανωμένων πόρων με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, είτε κυρίας είτε δευτερεύουσας.»

6 Το άρθρο 3 της οδηγίας αυτής προβλέπει στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, τα εξής:

«Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του [μεταβιβάζοντος], που απορρέουν από σύμβαση εργασίας ή από εργασιακή σχέση υφισταμένη κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης, μεταβιβάζονται, διά της μεταβίβασης αυτής, στον [διάδοχο].»

7 Το άρθρο 4 της οδηγίας 2001/23 προβλέπει στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, τα εξής:

«Η μεταβίβαση μιας επιχείρησης, μιας εγκατάστασης, ή ενός τμήματος επιχείρησης ή εγκατάστασης, δεν συνιστά αυτή καθ' εαυτή λόγο απολύσεως για τον [μεταβιβάζοντα] ή τον [διάδοχο]. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει απολύσεις για οικονομικούς, τεχνικούς ή οργανωτικούς λόγους, που συνεπάγονται μεταβολές του εργατικού δυναμικού.»

8 Το άρθρο 5 της οδηγίας αυτής προβλέπει τα εξής:

«1. Εκτός εάν τα κράτη μέλη προβλέπουν άλλως, τα άρθρα 3 και 4 δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχείρησης, εγκατάστασης ή τμήματος επιχείρησης ή εγκατάστασης, όταν ο [μεταβιβάζων] υπόκειται σε διαδικασία πτώχευσης ή σε οποιαδήποτε άλλη ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας, κινηθείσα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του [μεταβιβάζοντος] και οι διαδικασίες αυτές διεξάγονται υπό την εποπτεία αρμόδιας δημόσιας αρχής (που μπορεί να είναι σύνδικος πτωχεύσεως, εξουσιοδοτημένος από αρμόδια δημόσια αρχή).

2. Όταν τα άρθρα 3 και 4 εφαρμόζονται σε μεταβίβαση, κατά τη διάρκεια διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του [μεταβιβάζοντος] (ανεξάρτητα από το εάν η διαδικασία αυτή έχει κινηθεί για την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του [μεταβιβάζοντος]), και εφόσον η διαδικασία αυτή τελεί υπό την εποπτεία αρμόδιας δημόσιας αρχής (που μπορεί να είναι σύνδικος πτωχεύσεως, ορισθείς από την εθνική νομοθεσία), ένα κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι:

α) υπό την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 1, οι οφειλές του [μεταβιβάζοντος], που απορρέουν από συμβάσεις εργασίας ή από εργασιακές σχέσεις και ήταν πληρωτέες πριν από τη μεταβίβαση ή πριν από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, δεν μεταβιβάζονται στον [διάδοχο], υπό την προϋπόθεση ότι με αυτήν τη διαδικασία παρέχεται, σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους, προστασία τουλάχιστον ισοδύναμη προς την προβλεπόμενη για τις περιπτώσεις που διέπονται από την οδηγία 80/987/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 1980, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη [ΕΕ ειδ. έκδ. 05/004, σ. 35],

ή/και

β) ο [διάδοχος], ο [μεταβιβάζων] ή το ή τα πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα [μεταβιβάζοντος], αφενός, και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, αφετέρου, είναι δυνατό να συμφωνήσουν μεταβολές, στο βαθμό που το επιτρέπει η ισχύουσα νομοθεσία ή πρακτική, των όρων και προϋποθέσεων απασχόλησης των εργαζομένων, προκειμένου να διατηρηθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης, μέσω της επιβίωσης της επιχείρησης, ή του τμήματος αυτών.

[...]

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, για να αποφευχθεί η καταχρηστική προσφυγή στις διαδικασίες αφερεγγυότητας, με σκοπό να στερηθούν οι εργαζόμενοι των δικαιωμάτων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.»

Το ολλανδικό δίκαιο

Ο ΒW

- 9 Κατά το άρθρο 7:663 του Burgerlijk Wetboek (αστικού κώδικα, στο εξής: ΒW), η μεταβίβαση επιχειρήσεως συνεπάγεται αυτοδικαίως τη μεταβίβαση στον διάδοχο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που υπέχει κατά τον χρόνο εκείνο ως εργοδότης η επιχείρηση από σύμβαση εργασίας μεταξύ της ίδιας και εργαζομένου σε αυτήν.
- 10 Το άρθρο 7:666, initio και στοιχείο α, του ΒW προβλέπει ότι το άρθρο 7:663 δεν έχει εφαρμογή στη μεταβίβαση επιχειρήσεως σε περίπτωση που ο εργοδότης έχει κηρυχθεί σε πτώχευση και η επιχείρηση περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία.
- 11 Το άρθρο 7:663 και το άρθρο 7:666, initio και στοιχείο α, του ΒW έχουν ως σκοπό τη μεταφορά, αντιστοίχως, του άρθρου 3, παράγραφος 1, και του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23.

Ο Fw

- 12 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του Faillissementswet (πτωχευτικού νόμου, στο εξής: Fw) προβλέπει ότι ο οφειλέτης κηρύσσεται σε πτώχευση από το δικαστήριο κατόπιν δικής του δηλώσεως ή κατόπιν αιτήματος των πιστωτών του ή ενός εξ αυτών, εφόσον τελεί σε κατάσταση παύσεως πληρωμών και έχει περισσότερους του ενός πιστωτές.
- 13 Το άρθρο 10 του Fw προβλέπει ότι οι τρίτοι έχουν το δικαίωμα να αντιταχθούν στην κήρυξη της πτωχεύσεως εντός προθεσμίας οκτώ ημερών, η οποία άρχεται από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως περί κηρύξεως του οφειλέτη σε πτώχευση.
- 14 Η απόφαση περί κηρύξεως της πτωχεύσεως περιλαμβάνει επίσης το όνομα του συνδίκου και του εισηγητή δικαστή.
- 15 Το άρθρο 68 του Fw προβλέπει ότι ο σύνδικος είναι επιφορτισμένος με τη διαχείριση και την εκκαθάριση της πτωχευτικής περιουσίας. Σύμφωνα με την εθνική νομολογία, ο σύνδικος οφείλει να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών αλλά και τα συλλογικά συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένου του συμφέροντος που αφορά τη διατήρηση των θέσεων εργασίας.
- 16 Κατά το άρθρο 40 του Fw, ο σύνδικος μπορεί να καταγγείλει τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων του πτωχεύσαντος οφειλέτη τηρώντας προθεσμία προειδοποίησεως έξι εβδομάδων κατ' ανώτατο όριο.

- 17 Βάσει του άρθρου 64 του Fw, ο εισηγητής δικαστής ελέγχει τον σύνδικο και διασφαλίζει ότι αυτός δεν υπερβαίνει τις αρμοδιότητές του, ενεργεί προς το συμφέρον του συνόλου των πιστωτών και εκτελεί ορθώς τα καθήκοντά του.

Η διαδικασία pre-pack

- 18 Το αιτούν δικαστήριο περιγράφει το pre-pack ως μια εθνική πρακτική νομολογιακής προελεύσεως η οποία καθιστά δυνατή, στο πλαίσιο της εκκαθαρίσεως των περιουσιακών στοιχείων ενός οφειλέτη, την προετοιμασία της πωλήσεως του συνόλου ή τμήματος επιχειρήσεως που περιλαμβάνεται στην περιουσία του, προκειμένου να αυξηθούν οι πιθανότητες πλήρους εξοφλήσεως των πιστωτών.
- 19 Οι προπαρασκευαστικές εργασίες πωλήσεως συνίστανται, μεταξύ άλλων, στη διαπραγμάτευση με έναν ή περισσότερους υποψήφιους συμφωνίας βάσει της οποίας θα τους μεταβιβασθεί το σύνολο ή τμήμα της εν λόγω επιχειρήσεως μετά την κήρυξη του οφειλέτη σε πτώχευση. Το pre-pack διακρίνεται από τις λοιπές πράξεις πωλήσεως που προηγούνται της πτωχεύσεως, υπό την έννοια ότι οι πράξεις πωλήσεως που οργανώνονται στο πλαίσιο της πωλήσεως αυτής προετοιμάζονται από σύνδικο, καλούμενο ως «προσωρινό σύνδικο», ο οποίος τελεί υπό τον έλεγχο εισηγητή δικαστή, ο οποίος καλείται «προσωρινός εισηγητής». Τα μέλη αυτά διορίζονται από το αρμόδιο δικαστήριο και το καθεστώς τους, καθώς και τα καθήκοντά τους, καθορίζονται από τη νομολογία του Hoge Raad der Nederlanden (Ανωτάτου Δικαστηρίου των Κάτω Χωρών).
- 20 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, κατά τη νομολογία αυτή, η αποστολή του «προσωρινού συνδίκου» καθορίζεται από το δικαστήριο που τον διορίζει και από τις οδηγίες που παρέχει το δικαστήριο αυτό ή από τον «προσωρινό εισηγητή» που διορίζεται προς τον σκοπό αυτόν. Ένας «προσωρινός σύνδικος» πρέπει, όπως και ο σύνδικος πτωχεύσεως, να λαμβάνει υπόψη, κατά το στάδιο που προηγείται της κηρύξεως σε πτώχευση, τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών αλλά και τα συλλογικά συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένου του συμφέροντος που αφορά τη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Ο «προσωρινός σύνδικος» μπορεί, όπως ακριβώς και ο σύνδικος πτωχεύσεως, να θεωρηθεί υπεύθυνος λόγω πταίσματος διαπραχθέντος κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
- 21 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η συμμετοχή του «προσωρινού συνδίκου» και του «προσωρινού εισηγητή» στη διαδικασία pre-pack είναι ουσιώδης, διότι κατά κανόνα, κατά τον χρόνο της μεταγενέστερης κηρύξεως της πτωχεύσεως, τα εν λόγω πρόσωπα διορίζονται, αντιστοίχως, σύνδικος και εισηγητής δικαστής της πτωχευτικής διαδικασίας. Επίσης, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στο πλαίσιο του pre-pack, λαμβάνουν υπόψη τη νόμιμη αποστολή που πρόκειται να ασκήσουν μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως.
- 22 Επομένως, εναπόκειται στον «προσωρινό σύνδικο» και στον «προσωρινό εισηγητή» να προετοιμάσουν τη μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος της επιχειρήσεως πριν από την κήρυξη σε πτώχευση του νομικού προσώπου στην περιουσία του οποίου περιλαμβάνεται η εν λόγω επιχείρηση, λαμβανομένων υπόψη του συμφέροντος του συνόλου των πιστωτών και των συλλογικών συμφερόντων. Μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως, ανεξαρτήτως του βαθμού εμπλοκής των εν λόγω προσώπων πριν από την κήρυξη της πτωχεύσεως, αυτά οφείλουν, ως σύνδικος και εισηγητής δικαστής της πτωχευτικής διαδικασίας, να εκτιμήσουν κατά πόσον η επίμαχη μεταβίβαση ικανοποιεί τα εν λόγω συμφέροντα και, σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, να μην προβούν σε αυτήν.

- 23 Συμφωνία μεταβιβάσεως της επιχειρήσεως που προετοιμάζεται στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack συνάπτεται και εκτελείται μόνο μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως, εφόσον ο σύνδικος και ο εισηγητής δικαστής που διορίζονται από το δικαστήριο διαθέτουν τις κατά νόμον αρμοδιότητές τους. Τα εν λόγω πρόσωπα μπορούν κατά κανόνα να ενεργήσουν ταχέως, διότι είναι σύνηθες να αναλαμβάνουν τα σχετικά καθήκοντα ο πρώην προσωρινός σύνδικος και ο πρώην προσωρινός εισηγητής.
- 24 Είναι σαφές ότι η διαδικασία αυτή, αφενός, αποτρέπει το ενδεχόμενο, μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως, το σύνολο ή τμήμα της οικείας επιχειρήσεως να διακόψει τη δραστηριότητά του, έστω και για σύντομο χρονικό διάστημα, και, αφετέρου, καθιστά δυνατή την επίτευξη, με τη μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος μιας λειτουργούσας επιχειρήσεως (going concern), καλύτερης τιμής πωλήσεώς της προκειμένου να ικανοποιηθούν κατά τον βέλτιστο τρόπο οι πιστωτές.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 25 Η κοινοπραξία Heiploeg (στο εξής: πρώην Heiploeg) απαρτιζόταν από διάφορες εταιρίες που δραστηριοποιούνταν στο χονδρικό εμπόριο αλιευτικών προϊόντων και συναφείς δραστηριότητες. Κατά τα έτη 2011 και 2012, η πρώην Heiploeg συσώρευσε σημαντικές οικονομικές ζημιές. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε τον Νοέμβριο του 2013 σε τέσσερις εταιρίες της οικείας κοινοπραξίας πρόστιμο ύψους 27 εκατομμυρίων ευρώ λόγω συμμετοχής τους σε σύμπραξη.
- 26 Λόγω της σοβαρής οικονομικής δυσπραγίας της πρώην Heiploeg, καμία τράπεζα δεν δέχθηκε να χρηματοδοτήσει το πρόστιμο αυτό. Επίσης, από το χρονικό σημείο της επιβολής του προστίμου, εξετάστηκε η δυνατότητα προσφυγής σε διαδικασία pre-pack. Προς τον σκοπό αυτόν, διάφορες ανεξάρτητες σε σχέση με την κοινοπραξία Heiploeg εταιρίες κλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά για τα στοιχεία του ενεργητικού της πρώην Heiploeg. Δεδομένου ότι η προσφορά που υπέβαλε η Parlevliet en Van der Plas Beheer BV κρίθηκε ως η πλέον συμφέρουσα, οι διαπραγματεύσεις συνεχίστηκαν με τη συγκεκριμένη εταιρία.
- 27 Κατόπιν αιτήσεως της πρώην Heiploeg, το rechtbank Noord-Nederland (πρωτοδικείο Noord-Nederland, Κάτω Χώρες) διόρισε στις 16 Ιανουαρίου 2014 δύο «προσωρινούς συνδίκους» και έναν «προσωρινό εισηγητή». Από το έγγραφο διορισμού προκύπτει ότι σκοπός του μέτρου ήταν να επιτευχθεί όσο το δυνατόν υψηλότερη απόδοση για λογαριασμό όλων των πιστωτών και να παρασχεθεί η δυνατότητα προετοιμασίας πωλήσεως ή αναδιαρθρώσεως συνεπεία καταστάσεως αφερεγγυότητας. Το δικαστήριο υπενθύμισε ότι οι «προσωρινοί σύνδικοι» και ο «προσωρινός εισηγητής» δεν είχαν, στο πλαίσιο της διαδικασίας pre-pack, καμία αρμοδιότητα ή καθήκον εκ του νόμου, αλλά ήταν υποχρεωμένοι να παρακολουθούν, να πληροφορούνται και να ενημερώνονται, καθώς και να γνωμοδοτούν και, ενδεχομένως, να παρέχουν συμβουλές. Διευκρίνισε δε ότι έπρεπε να προασπίζονται τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών, ως εάν είχε ήδη κηρυχθεί η αφερεγγυότητα, και ότι, σε περίπτωση μεταγενέστερης διαδικασίας αφερεγγυότητας, θα καλούνταν να λογοδοτήσουν για τη διαδικασία pre-pack στις δημόσιες εκθέσεις τους. Η πρώην Heiploeg ήταν υποχρεωμένη να συνεργάζεται πλήρως με τους «προσωρινούς συνδίκους» και τον «προσωρινό εισηγητή».

- 28 Στις 27 Ιανουαρίου 2014 η πρώην Heiploeg υπέβαλε στο rechtbank Noord-Nederland (πρωτοδικείο Noord-Nederland) αίτηση κηρύξεως σε πτώχευση. Την επομένη, το εν λόγω δικαστήριο έκανε δεκτή την υποβληθείσα αίτηση και διόρισε, ως σύνδικο και εισηγητή δικαστή, τα πρόσωπα που είχαν προηγουμένως ασκήσει τα καθήκοντα του «προσωρινού συνδίκου» και του «προσωρινού εισηγητή».
- 29 Οι δύο εταιρίες που απάρτιζαν τη νέα Heiploeg, οι οποίες ενεγράφησαν στο εμπορικό μητρώο στις 21 Ιανουαρίου 2014, ανέλαβαν το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών δραστηριοτήτων της πρώην Heiploeg. Η συμφωνία μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, δυνάμει της οποίας οι δραστηριότητες της πρώην Heiploeg μεταβιβάστηκαν στη νέα Heiploeg, συνήφθη στις 29 Ιανουαρίου 2014.
- 30 Βάσει της ανωτέρω συμφωνίας, η νέα Heiploeg ανέλαβε τις συμβάσεις εργασίας περίπου των δύο τρίτων των μισθωτών της πρώην Heiploeg, προκειμένου αυτοί να ασκήσουν στον ίδιο χώρο εργασίας τα καθήκοντα που ασκούσαν προηγουμένως, πλην όμως με λιγότερο ευνοϊκούς όρους εργασίας. Στην κυριότητα της νέας Heiploeg περιήλθαν οι εγκαταστάσεις της πρώην Heiploeg, τις οποίες και χρησιμοποιεί, ενώ η νέα κοινοπραξία διατήρησε σχεδόν την ίδια πελατεία με εκείνη της πρώην Heiploeg.
- 31 Η FNV άσκησε έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασεως με την οποία η πρώην Heiploeg κηρύχθηκε σε πτώχευση. Με την απόφασή του, το εφετείο απέρριψε την έφεση, κρίνοντας ότι η νέα Heiploeg είχε προβάλει, χωρίς να αντικρουσθεί, ότι οι οικονομικές ζημίες που είχε υποστεί η πρώην Heiploeg και το γεγονός ότι οι τράπεζες δεν ήταν διατεθειμένες να χρηματοδοτήσουν το ποσό του προστίμου που είχε επιβληθεί σε τέσσερις εταιρίες της εν λόγω κοινοπραξίας είχαν ως αποτέλεσμα να καταστήσουν αναπόφευκτη την πτώχευσή της. Ως εκ τούτου, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι πληρούνταν οι τρεις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 και, κατά συνέπεια, ότι η νέα Heiploeg δεν δεσμευόταν από τους όρους εργασίας και απασχολήσεως που ίσχυαν για τους μισθωτούς της πριν από τη μεταβίβαση. Συγκεκριμένα, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι, κατά την εξαγορά της πρώην Heiploeg από τη νέα Heiploeg, πρώτον, η πρώην Heiploeg είχε υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία, δεύτερον, η διαδικασία αυτή αφορούσε την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος και, τρίτον, η εν λόγω διαδικασία είχε τεθεί υπό την εποπτεία δημόσιας αρχής.
- 32 Η FNV άσκησε αναίρεση ενώπιον του Hoge Raad der Nederlanden (Ανωτάτου Δικαστηρίου των Κάτω Χωρών) κατά της απόφασεως του εφετείου, υποστηρίζοντας ότι οι δύο τελευταίες προϋποθέσεις που προβλέπει η οικεία διάταξη δεν πληρούνται στην περίπτωση διαδικασίας pre-pack και ότι, ως εκ τούτου, η μεταβίβαση της πρώην Heiploeg στη νέα Heiploeg υπαγόταν στις διατάξεις της οδηγίας 2001/23, με αποτέλεσμα να πρέπει να θεωρηθεί ότι οι μισθωτοί της πρώην Heiploeg ανέλαβαν τα καθήκοντά τους στη νέα Heiploeg διατηρώντας τους όρους εργασίας τους.
- 33 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 7:663 του BW, λόγω της μεταβίβασης επιχειρήσεως, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν για τον εργοδότη κατά τον χρόνο της μεταβίβασης από σύμβαση εργασίας συναφθείσα μεταξύ του εργοδότη και του εργαζομένου της εν λόγω επιχειρήσεως μεταβιβάζονται στον διάδοχο εργοδότη. Πλην όμως, επισημαίνει ότι η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή σε μεταβίβαση επιχειρήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 7:666, initio και στοιχείο a, του BW, όταν ο εργοδότης έχει κηρυχθεί σε πτώχευση και η

επιχείρηση ανήκει στην πτωχευτική περιουσία. Το εν λόγω δικαστήριο προσθέτει ότι οι εν λόγω διατάξεις του εθνικού δικαίου, με τις οποίες μεταφέρθηκε η οδηγία 2001/23 στο εσωτερικό δίκαιο, πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο σύμφωνο προς την οικεία οδηγία.

- 34 Επίσης, το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο κύριος σκοπός μιας διαδικασίας pre-pack είναι η επίτευξη, κατά την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, της μέγιστης δυνατής εξοφλήσεως του συνόλου των πιστωτών και ότι, δευτερευόντως, μια διαδικασία pre-pack συμβάλλει στη διατήρηση μέρους των θέσεων εργασίας. Εξάλλου, διευκρινίζει ότι η δημόσια εποπτεία της διαδικασίας πτώχευσεως δεν υπονομεύεται από την ύπαρξη διαδικασίας pre-pack πριν από την πτωχευτική διαδικασία.
- 35 Όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν αμφισβητείται ότι η πρώην Heiploeg είχε υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης διαδικασία pre-pack πληροί τις δύο λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23, ήτοι αν η εν λόγω διαδικασία, αφενός, δύναται να θεωρηθεί ως αφορώσα την εκκαθάριση της περιουσίας της πρώην Heiploeg και, αφετέρου, εάν διεξάγεται υπό την εποπτεία δημόσιας αρχής.
- 36 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 την έννοια ότι η προϋπόθεση να υπόκειται ο μεταβιβάζων “σε διαδικασία πτώχευσης ή σε οποιαδήποτε άλλη ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας, κινηθείσα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του” πληρούται όταν
- α) η πτώχευση του μεταβιβάζοντος είναι αναπότρεπτη και, ως εκ τούτου, ο μεταβιβάζων έχει περιέλθει σε κατάσταση πραγματικής αδυναμίας πληρωμών,
 - β) σκοπός της πτωχευτικής διαδικασίας είναι, σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ικανοποίηση της ομάδας των πιστωτών διά της ρευστοποίησης της περιουσίας του οφειλέτη και
 - γ) κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξυγίανσης pre-pack και πριν από την κήρυξη της πτώχευσης προγραμματίζεται η μεταβίβαση (ενός τμήματος) της επιχείρησης, η οποία όμως επέρχεται μετά την κήρυξη της πτώχευσης και κατά την οποία
 - δ) ο διορισμένος από το δικαστήριο προσωρινός σύνδικος της πτώχευσης πριν από την κήρυξη της πτώχευσης οφείλει να ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τόσο τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών όσο και εκείνα της επιχείρησης, όπως επί παραδείγματι το συμφέρον προς διατήρηση των θέσεων εργασίας, τα οποία πρέπει να διασφαλίζει και ο επίσης από το δικαστήριο διορισμένος προσωρινός εισηγητής της πτώχευσης,
 - ε) σκοπός της διαδικασίας εξυγίανσης pre-pack είναι να εξευρεθεί κατά την επικείμενη πτωχευτική διαδικασία μια μέθοδος ρευστοποίησης με την οποία εκποιείται η επιχείρηση (ή ένα τμήμα αυτής) που ανήκει στην περιουσία του μεταβιβάζοντος με συνέχιση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας (“going-concern”), ούτως ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ικανοποίηση του συνόλου των πιστωτών αλλά και να διατηρηθούν παράλληλα κατά το μέγιστο δυνατό οι θέσεις εργασίας, και
 - στ) η διάρθρωση της διαδικασίας διασφαλίζει ότι πράγματι ο ως άνω [σκοπός] παραμένει στο επίκεντρο;

- 2) Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 την έννοια ότι η προϋπόθεση κατά την οποία [“]η διαδικασία της πτώχευσης ή οποιαδήποτε άλλη ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας διεξάγονται υπό την εποπτεία αρμόδιας δημόσιας αρχής” πληρούται όταν η μεταβίβαση (ενός τμήματος) της επιχείρησης σχεδιάζεται στο πλαίσιο διαδικασίας εξυγίανσης pre-pack πριν από την κήρυξη της πτώχευσης, αλλά επέρχεται μετά την πτώχευση, και
- α) η επίβλεψη της διαδικασίας εξυγίανσης pre-pack πριν από την κήρυξη της πτώχευσης ανατίθεται στον προσωρινό σύνδικο της πτώχευσης και στον προσωρινό εισηγητή αυτής, οι οποίοι έχουν μεν διοριστεί από το δικαστήριο, πλην όμως δεν διαθέτουν ανάλογη εξουσία,
 - β) πριν από την κήρυξη της πτώχευσης ο προσωρινός σύνδικος οφείλει, σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, να ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τόσο τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών όσο και εκείνα της επιχείρησης, όπως επί παραδείγματι το συμφέρον προς διατήρηση των θέσεων εργασίας, τα οποία πρέπει να διασφαλίζει και ο προσωρινός εισηγητής της πτώχευσης,
 - γ) οι αρμοδιότητες του προσωρινού συνδίκου και του προσωρινού εισηγητή της πτώχευσης δεν διαφέρουν από εκείνες του οριστικού συνδίκου και του οριστικού εισηγητή της πτώχευσης,
 - δ) η σύμβαση επί τη βάσει της οποίας μεταβιβάζεται η επιχείρηση και η οποία σχεδιάστηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξυγίανσης pre-pack συνάπτεται και υλοποιείται μετά την κήρυξη της πτώχευσης,
 - ε) μετά την κήρυξη της πτώχευσης, το δικαστήριο δύναται ενδεχομένως να διορίσει ως οριστικό σύνδικο της πτώχευσης ή ως οριστικό εισηγητή διαφορετικά πρόσωπα από εκείνα που αρχικά διόρισε ως προσωρινό σύνδικο και ως προσωρινό εισηγητή και
 - στ) ο σύνδικος και ο εισηγητής της πτώχευσης που κηρύχθηκε μετά τη διαδικασία εξυγίανσης pre-pack δεσμεύονται από τις ίδιες ακριβώς αρχές της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας που δεσμεύουν και κάθε σύνδικο και εισηγητή μιας πτώχευσης στην οποία δεν προηγήθηκε διαδικασία εξυγίανσης pre-pack, υποχρεούνται δε ως εκ της ιδιότητος και των εξουσιών τους, ανεξαρτήτως από το κατά πόσον συμμετείχαν στην προπτωχευτική διαδικασία, να ελέγξουν αν η προαποφασισμένη πριν από την κήρυξη της πτώχευσης μεταβίβαση (ενός τμήματος) της επιχείρησης είναι επωφελής για το σύνολο των πιστωτών και –εφόσον δεν την κρίνουν επωφελή– να ματαιώσουν τη μεταβίβαση αυτή, ενώ, πέραν τούτου, έχουν και την εξουσία, για διαφορετικούς λόγους –όταν παραδείγματός χάριν διάφοροι λόγοι επιχειρηματικού συμφέροντος, όπως η σημασία της απασχόλησης, αντίκεινται στη μεταβίβαση–, να μην επιτρέψουν την ολοκλήρωση της μεταβίβασης (ενός τμήματος) της επιχείρησης που σχεδιάστηκε πριν από την πτώχευση;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 37 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπει, κατά την οποία τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως όταν ο μεταβιβάζων έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία ή σε ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας «κινήθισα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος», πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος της επιχειρήσεως έχει προετοιμαστεί, πριν από την έναρξη πτωχευτικής διαδικασίας αφορώσας τα περιουσιακά στοιχεία του μεταβιβάζοντος και κατά τη διάρκεια της οποίας η επίμαχη μεταβίβαση

πραγματοποιείται, στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack, σκοπός της οποίας είναι να καταστήσει δυνατή, κατά τη διάρκεια της πτωχευτικής διαδικασίας, την εκκαθάριση της λειτουργούσας επιχείρησης (going concern) που θα ικανοποιήσει στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών και θα διασφαλίσει τη διατήρηση των θέσεων εργασίας.

- 38 Καταρχάς, υπενθυμίζεται πρώτον ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 44 και 45 των προτάσεών του, η εισαγωγή της παρεκκλίσεως του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 συνιστά κωδικοποίηση της νομολογίας του Δικαστηρίου. Πράγματι, μολονότι η οδηγία 77/187 δεν περιείχε καμία ειδική διάταξη συναφώς, το Δικαστήριο, ιδίως με τις αποφάσεις του της 7ης Φεβρουαρίου 1985, Abels (135/83, EU:C:1985:55), και της 25ης Ιουλίου 1991, d'Urso κ.λπ. (C-362/89, EU:C:1991:326), είχε αναγνωρίσει, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας, υπό το πρίσμα του κοινωνικού δικαίου, του πτωχευτικού δικαίου, το οποίο χαρακτηρίζεται από ειδικές διαδικασίες που αποσκοπούν στην εξισορρόπηση των διαφόρων συμφερόντων, ιδίως αυτών των διαφόρων κατηγοριών πιστωτών, τη δυνατότητα παρεκκλίσεως από την εφαρμογή του καθεστώτος ατομικής προστασίας των εργαζομένων όταν μια επιχείρηση ή μέρος μιας επιχείρησης που μεταβιβάστηκε αποτέλεσε αντικείμενο διαδικασίας με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος.
- 39 Σε αυτό το πλαίσιο, το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 25 της απόφασης της 7ης Δεκεμβρίου 1995, Spano κ.λπ. (C-472/93, EU:C:1995:421), ότι η οδηγία 77/187 δεν είχε εφαρμογή στις μεταβιβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών για την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος, όπως η διαδικασία πτωχεύσεως την οποία αφορούσε η απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 1985, Abels (135/83, EU:C:1985:55), ή η διαδικασία αναγκαστικής διοικητικής εκκαθάρισεως του ιταλικού δικαίου, την οποία αφορούσε η απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, d'Urso κ.λπ. (C-362/89, EU:C:1991:326), ενώ, αντιθέτως, η εν λόγω οδηγία είχε εφαρμογή στη μεταβίβαση επιχειρήσεων που είχαν υπαχθεί σε διαδικασίες που είχαν ως σκοπό τη συνέχιση της δραστηριότητας της επιχείρησης.
- 40 Πρέπει να διευκρινιστεί ότι στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, d'Urso κ.λπ. (C-362/89, EU:C:1991:326), το Δικαστήριο κλήθηκε να αποφανθεί, όσον αφορά το ζήτημα αν οι εργαζόμενοι διατηρούσαν, κατά τη μεταβίβαση επιχείρησης, τα δικαιώματα που απέρρεαν από την προϋπηρεσία που είχε αποκτηθεί πριν από τη μεταβίβαση, επί εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως η οποία προέβλεπε διαδικασία προσωρινής διαχειρίσεως των επιχειρήσεων που συνεπαγόταν δύο είδη συνεπειών για τις τελευταίες. Η ανωτέρω υπόθεση χαρακτηριζόταν, αφενός, από το στοιχείο ότι η μεταβιβασθείσα επιχείρηση μπορούσε να τεθεί υπό καθεστώς αναγκαστικής διοικητικής εκκαθάρισεως της οποίας τα αποτελέσματα ήταν συγκρίσιμα με εκείνα της πτωχεύσεως και, αφετέρου, ότι η επιχείρηση αυτή μπορούσε, μολονότι τελούσε υπό το συγκεκριμένο καθεστώς, να συνεχίσει τη δραστηριότητά της υπό τη διεύθυνση επιτρόπου για περίοδο της οποίας ο νόμος καθόριζε τον τρόπο υπολογισμού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο εν λόγω επίτροπος όφειλε να προβλέψει πρόγραμμα του οποίου η εκτέλεση έπρεπε να εγκριθεί από την αρχή ελέγχου και το οποίο έπρεπε να περιλαμβάνει, στο μέτρο του δυνατού και λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων των πιστωτών, ένα σχέδιο εξυγιάνσεως εναρμονισμένο με τις γενικές γραμμές της βιομηχανικής πολιτικής, με ειδική αναφορά των εγκαταστάσεων που θα άρχιζαν να επαναλειτουργούν και εκείνων που έπρεπε να συμπληρωθούν, καθώς και των προς μεταβίβαση εταιρικών κτιριακών συγκροτημάτων. Επομένως, η εν λόγω ρύθμιση είχε διαφορετικά χαρακτηριστικά, αναλόγως του αν η απόφαση περί αναγκαστικής διοικητικής εκκαθάρισεως επέτρεπε ή μη τη συνέχιση της δραστηριότητας της επιχείρησης (απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, d'Urso κ.λπ., C-362/89, EU:C:1991:326, σκέψεις 27 έως 30).

- 41 Το Δικαστήριο έκρινε ότι το πρώτο από τα αποτελέσματα αυτά ήταν συγκρίσιμο με πτώχευση, δεδομένου ότι αφορούσε την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη με σκοπό τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, οπότε οι μεταβιβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο αυτό έπρεπε να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 77/187 (απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, d'Urso κ.λπ., C-362/89, EU:C:1991:326, σκέψη 31). Αντιθέτως, έκρινε ότι, όταν επιδιωκόταν το δεύτερο αποτέλεσμα, ο σκοπός της διαδικασίας προσωρινής διαχείρισης συνίστατο κυρίως στη δημιουργία μιας καταστάσεως ισορροπίας της επιχειρήσεως, ώστε να διασφαλιστεί η μελλοντική δραστηριότητά της. Πράγματι, ο οικονομικός και κοινωνικός σκοπός που επιδιώκεται κατ' αυτόν τον τρόπο δεν μπορεί ούτε να εξηγήσει ούτε να δικαιολογήσει το ότι, όταν η οικεία επιχείρηση αποτελεί το αντικείμενο πλήρους ή μερικής μεταβιβάσεως, οι εργαζόμενοι της στερούνται των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζει η οδηγία υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει λεπτομερώς (απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, d'Urso κ.λπ., C-362/89, EU:C:1991:326, σκέψη 32).
- 42 Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα περιλαμβάνει πραγματικά και διαδικαστικά στοιχεία τα οποία, κατά το αιτούν δικαστήριο, είτε δεν επισημάνθηκαν στην απόφαση περί παραπομπής επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging κ.λπ. (C-126/16, EU:C:2017:489), είτε δεν υπήρχαν στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση και, κατά συνέπεια, δεν επιτρέπουν τη μεταφορά στην υπόθεση της κύριας δίκης της απαντήσεως που έδωσε το Δικαστήριο με την εν λόγω απόφαση.
- 43 Το Δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, στη σκέψη 47 της ίδιας αποφάσεως, ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 απαιτεί η διαδικασία πτωχεύσεως ή η ανάλογη προς αυτήν διαδικασία αφερεγγυότητας να κινείται με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος και υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του, δεν πληροί την προϋπόθεση αυτή μια διαδικασία που έχει ως σκοπό τη συνέχιση της δραστηριότητας της οικείας επιχειρήσεως.
- 44 Όσον αφορά τις διαφορές των δύο αυτών ειδών διαδικασίας, το Δικαστήριο προσέθεσε ότι μια διαδικασία σκοπεί στη συνέχιση της δραστηριότητας της επιχειρήσεως οσάκις αποβλέπει στη διατήρηση της λειτουργίας της ή των βιώσιμων μονάδων της. Αντιθέτως, μια στοχεύουσα στην εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων διαδικασία αποβλέπει στην κατά το δυνατόν μεγαλύτερη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών. Καίτοι δεν αποκλείεται ορισμένη αλληλεπικάλυψη μεταξύ των δύο αυτών σκοπών που επιδιώκει μια συγκεκριμένη διαδικασία, κύριος σκοπός μιας διαδικασίας που αποβλέπει στη συνέχιση της δραστηριότητας της επιχειρήσεως παραμένει σε κάθε περίπτωση η διάσωση της οικείας επιχειρήσεως (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging κ.λπ., C-126/16, EU:C:2017:489, σκέψη 48).
- 45 Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της διαδικασίας pre-pack που εξέθεσε το αιτούν δικαστήριο στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging κ.λπ. (C-126/16, EU:C:2017:489), ιδίως δε του γεγονότος ότι η διαδικασία αυτή αποσκοπούσε στην αποτροπή της αιφνίδιας διακοπής των δραστηριοτήτων της οικείας επιχειρήσεως κατά την ημερομηνία κηρύξεως της πτωχεύσεως προκειμένου να προστατευθεί τόσο η οικονομική αξία της εν λόγω επιχειρήσεως όσο και οι θέσεις εργασίας, το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 50 της αποφάσεως αυτής, ότι, υπό την επιφύλαξη εξακριβώσεως εκ μέρους του αιτούντος δικαστηρίου, έπρεπε να γίνει δεκτό ότι, δεδομένου ότι η συγκεκριμένη διαδικασία δεν απέβλεπε εν τέλει στην εκκαθάριση της επιχειρήσεως, ο οικονομικός και

- κοινωνικός σκοπός που αυτή επιδίωκε δεν μπορούσε να εξηγήσει ούτε να δικαιολογήσει το ότι, όταν η οικεία επιχείρηση μεταβιβάστηκε εν όλω ή εν μέρει, οι εργαζόμενοι της στερήθηκαν των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζει η οδηγία 2001/23.
- 46 Αντιθέτως προς τα επίδικα στην υπόθεση εκείνη πραγματικά περιστατικά, στην υπό κρίση διαδικασία το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, όταν είχε κινηθεί η επίμαχη διαδικασία pre-pack, η αφερεγγυότητα του μεταβιβάζοντος ήταν αναπόφευκτη και ότι τόσο η πτωχευτική διαδικασία όσο και η διαδικασία pre-pack που προηγήθηκε της διαδικασίας αυτής αφορούσαν την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος, δεδομένου εξάλλου ότι είχε κηρυχθεί η πτώχευση. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο κύριος σκοπός όλων αυτών των διαδικασιών που οδήγησαν στην εκκαθάριση εν προκειμένω συνίστατο στην επίτευξη της υψηλότερης δυνατής αποδόσεως για το σύνολο των πιστωτών.
- 47 Επίσης, δεν αμφισβητείται ότι στην προκειμένη περίπτωση η μεταβίβαση της οικείας επιχειρήσεως πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο πτωχευτικής διαδικασίας με σκοπό την εκκαθάριση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων της πρώην Heiploeg, ήτοι της επιχειρήσεως του μεταβιβάζοντος.
- 48 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, καθόσον το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 διακρίνει μεταξύ του «[μεταβιβάζοντος]» και μιας «επιχείρησης», μιας «εγκατάστασης» ή ενός «τμήματος επιχείρησης ή εγκατάστασης» που ανήκει στον εν λόγω μεταβιβάζοντα, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας του μεταβιβάζοντα και των επιμέρους δραστηριοτήτων των διαφόρων οντοτήτων που περιλαμβάνονται στα προς εκκαθάριση περιουσιακά στοιχεία του.
- 49 Από το γράμμα του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 προκύπτει ότι το πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής, και, κατά συνέπεια, η εκεί προβλεπόμενη παρέκκλιση, δεν περιορίζεται στις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις ή στα τμήματα επιχειρήσεως ή εγκαταστάσεως των οποίων η δραστηριότητα έχει παύσει οριστικά πριν από τη μεταβίβαση ή μετά από αυτήν.
- 50 Συγκεκριμένα, το άρθρο 5, παράγραφος 1, καθόσον προβλέπει ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του μεταβιβάζοντα που απορρέουν από σύμβαση εργασίας ή από εργασιακή σχέση υφισταμένη κατά την ημερομηνία της μεταβίβασεως δεν μεταβιβάζονται στον διάδοχο, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής, συνεπάγεται ότι μια επιχείρηση ή ένα τμήμα επιχειρήσεως που εξακολουθεί να ασκεί δραστηριότητα πρέπει να μπορεί να μεταβιβασθεί και να τύχει της εξαιρέσεως που προβλέπει η εν λόγω διάταξη. Με αυτήν την πρόβλεψη, η οδηγία 2001/23 αποτρέπει τον κίνδυνο να απομειωθεί η αξία της οικείας επιχειρήσεως, εγκαταστάσεως ή του τμήματος εγκαταστάσεως προτού ο προς τον η μεταβίβαση αναλάβει, στο πλαίσιο πτωχευτικής διαδικασίας κινηθείσα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος, μέρος των στοιχείων του ενεργητικού και/ή των δραστηριοτήτων του μεταβιβάζοντος που αξιολογούνται ως βιώσιμες. Επομένως, η παρέκκλιση αυτή αποσκοπεί στο να αποτρέψει τον σοβαρό κίνδυνο της συνολικής απομειώσεως της αξίας της μεταβιβαζόμενης επιχειρήσεως ή της επιδεινώσεως των όρων διαβίωσης και εργασίας του εργατικού δυναμικού, πράγμα που θα αντέβαινε στους σκοπούς της Συνθήκης (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουλίου 1991, d’Urso κ.λπ., C-362/89, EU:C:1991:326, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 51 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η μεταβίβαση επιχειρήσεως, εγκαταστάσεως ή τμήματος επιχείρησης ή εγκαταστάσεως η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας πτωχεύσεως ή ανάλογης διαδικασίας αφερεγγυότητας κινηθείσας με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος προετοιμάστηκε πριν από την έναρξη της διαδικασίας αυτής, εφόσον η

οικεία διάταξη δεν αφορά την περίοδο πριν από την έναρξη των οικείων διαδικασιών πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας. Η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 5, από την οποία προκύπτει σαφώς ότι οι εκεί προβλεπόμενες εξαιρέσεις αφορούν τις περιπτώσεις στις οποίες τα άρθρα 3 και 4 της οικείας οδηγίας εφαρμόζονται σε μεταβίβαση «κατά τη διάρκεια» διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά του μεταβιβάζοντος.

52. Επομένως, όταν ο κύριος σκοπός μιας διαδικασίας pre-pack η οποία ακολουθείται από διαδικασία πτωχεύσεως συνίσταται στην επίτευξη, κατόπιν της διαπιστώσεως της αφερεγγυότητας του μεταβιβάζοντος και της εκκαθάρισεως της περιουσίας του, της υψηλότερης δυνατής αποδόσεως για το σύνολο των πιστωτών του, οι διαδικασίες αυτές, από κοινού εξεταζόμενες, πληρούν καταρχήν τη δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23.
53. Συναφώς, πρέπει να εξακριβώνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αν η διαδικασία pre-pack και η επίμαχη πτωχευτική διαδικασία αποσκοπούν πράγματι στην εκκαθάριση της επιχειρήσεως κατόπιν της αποδεδειγμένης αφερεγγυότητας του μεταβιβάζοντος και όχι απλώς σε αναδιάρθρωσή της. Επιπλέον, θα πρέπει να αποδειχθεί όχι μόνον ότι οι διαδικασίες αυτές έχουν ως κύριο σκοπό να μεγιστοποιήσουν τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, αλλά και ότι η θέση σε εφαρμογή της εκκαθάρισεως μέσω της μεταβιβάσεως της λειτουργούσας επιχειρήσεως (going concern) ή τμήματος αυτής, όπως προετοιμάστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας pre-pack και υλοποιήθηκε κατόπιν της πτωχευτικής διαδικασίας, καθιστά δυνατή την επίτευξη του κύριου αυτού σκοπού. Επομένως, ο σκοπός της προσφυγής σε διαδικασία pre-pack προκειμένου να εκκαθαριστεί μια εταιρία είναι να καταστεί δυνατόν για τον εκκαθαριστή και τον εισηγητή που έχουν διοριστεί από το δικαστήριο μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως της εταιρίας να αυξήσουν τις πιθανότητες ικανοποιήσεως των πιστωτών.
54. Εντούτοις, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η επίμαχη διαδικασία pre-pack διέπεται αποκλειστικά από νομολογιακούς κανόνες και ότι η εφαρμογή της από τα διάφορα εθνικά δικαστήρια δεν είναι ομοιόμορφη, με αποτέλεσμα να υφίσταται, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 83 των προτάσεών του, ανασφάλεια δικαίου ως προς τα σχετικώς αναφύομενα ζητήματα. Υπό τις περιστάσεις όμως αυτές, η διαδικασία pre-pack που έχει διαπλαστεί από τη νομολογία του αιτούντος δικαστηρίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οριοθετεί την εφαρμογή της εξαιρέσεως του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 και δεν ανταποκρίνεται στην επιταγή περί ασφάλειας δικαίου.
55. Επομένως, παρά τις εκτιμήσεις που διατυπώθηκαν στις σκέψεις 47 έως 53 της παρούσας αποφάσεως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπει, κατά την οποία τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως όταν ο μεταβιβάζων έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία ή σε ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας «κινήσιμα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του [μεταβιβάζοντος]», πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος της επιχειρήσεως έχει προετοιμαστεί, πριν από την έναρξη πτωχευτικής διαδικασίας αφορώσας τα περιουσιακά στοιχεία του μεταβιβάζοντος και κατά τη διάρκεια της οποίας η επίμαχη μεταβίβαση πραγματοποιείται, στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack, σκοπός της οποίας είναι να καταστήσει δυνατή, κατά τη διάρκεια της πτωχευτικής διαδικασίας, την εκκαθάριση της λειτουργούσας επιχειρήσεως (going concern) που θα ικανοποιήσει στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών και θα διασφαλίσει τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, υπό την επιφύλαξη ότι μια τέτοια διαδικασία pre-pack έχει οριοθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

- 56 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπει, κατά την οποία τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας αυτής δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως, εγκαταστάσεως ή τμήματος επιχειρήσεως ή εγκαταστάσεως όταν η διαδικασία πτωχεύσεως ή η ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας που έχει κινηθεί εις βάρος του μεταβιβάζοντος «[διεξάγεται] υπό την εποπτεία αρμόδιας δημόσιας αρχής», πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή ενός τμήματος μιας επιχειρήσεως έχει προετοιμαστεί στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack η οποία προηγείται της κηρύξεως σε πτώχευση από έναν «προσωρινό σύνδικο», ο οποίος τελεί υπό την εποπτεία ενός «προσωρινού εισηγητή» και η συμφωνία επί της μεταβίβασεως συνάπτεται και εκτελείται μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως η οποία έχει ως σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος.
- 57 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, υπενθυμίζεται ότι, όπως επισήμανε το Δικαστήριο με την απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging κ.λπ. (C-126/16, EU:C:2017:489, σκέψη 53), και όπως επιβεβαίωσε το αιτούν δικαστήριο, η διαδικασία pre-pack που προηγείται της κηρύξεως σε πτώχευση η οποία έχει ως σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος είναι νομολογιακής προελεύσεως και στερείται ερείσματος στις ολλανδικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.
- 58 Ειδικότερα όσον αφορά τη διαδικασία pre-pack την οποία αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging κ.λπ. (C-126/16, EU:C:2017:489), το Δικαστήριο, βάσει της δικογραφίας που είχε στη διάθεσή του, έκρινε, στη σκέψη 54 της αποφάσεως αυτής, ότι η επίμαχη διαδικασία δεν τελούσε υπό τον έλεγχο του αρμόδιου δικαστηρίου αλλά υπό τη διεύθυνση της επιχειρήσεως που διεξήγε τις διαπραγματεύσεις και λάμβανε τις αποφάσεις για την προετοιμασία της πωλήσεως της επιχειρήσεως. Στη σκέψη 55 της ανωτέρω αποφάσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο «μελλοντικός σύνδικος» και ο «μελλοντικός εισηγητής δικαστής» δεν διέθεταν τυπικώς καμία εξουσία και ότι δεν υπέκειντο σε κανέναν έλεγχο εκ μέρους δημόσιας αρχής. Επιπλέον, έκρινε ότι, καθόσον αμέσως μετά την έναρξη της πτωχευτικής διαδικασίας ο εισηγητής δικαστής χορηγούσε την άδεια για τη μεταβίβαση που είχε προετοιμαστεί κατά τη διαδικασία pre-pack, ο τελευταίος έπρεπε, πριν από την έναρξη της διαδικασίας αυτής, να έχει ήδη ενημερωθεί και να έχει συναίνεσει στη μεταβίβαση. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε στη σκέψη 57 της ίδιας αποφάσεως, ότι, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, η επίμαχη στην υπόθεση εκείνη διαδικασία pre-pack μπορούσε να καταστήσει σε μεγάλο βαθμό άνευ περιεχομένου κάθε ενδεχόμενο έλεγχο εκ μέρους αρμόδιας δημόσιας αρχής επί της πτωχευτικής διαδικασίας και, ως εκ τούτου, δεν πληρούσε την προβλεπόμενη στο άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 προϋπόθεση περί εποπτείας από τέτοια αρχή.
- 59 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι το αιτούν δικαστήριο, το οποίο υπενθυμίζει ότι ο «προσωρινός σύνδικος» και ο «προσωρινός εισηγητής», καίτοι διορίζονται από δικαστήριο, δεν διαθέτουν καμία αρμοδιότητα εκ του νόμου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack, εκθέτει, στην απόφαση περί παραπομπής, διάφορα στοιχεία ικανά να θέσουν εν αμφιβόλω την εκτίμηση στην οποία προέβη το Δικαστήριο στη σκέψη 57 της αποφάσεως της 22ας Ιουνίου 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging κ.λπ. (C-126/16, EU:C:2017:489), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εφαρμοστεί στην υπόθεση της κύριας δίκης η εν λόγω εκτίμηση.

- 60 Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι, κατά το αιτούν δικαστήριο, η κατάσταση και τα καθήκοντα του «προσωρινού συνδίκου», όπως ορίζονται από το δικαστήριο που τον διορίζει ή από τον «προσωρινό εισηγητή» που έχει διοριστεί προς τον σκοπό αυτόν, δεν διαφέρουν ουσιωδώς από την κατάσταση και από τα καθήκοντα του συνδίκου στη διαδικασία πτωχεύσεως. Ο «προσωρινός σύνδικος» θα μπορούσε, όπως ακριβώς και ο σύνδικος πτωχεύσεως, να θεωρηθεί υπεύθυνος για πταίσμα κατά την άσκηση των καθηκόντων του και η προσωπική ευθύνη του εκτιμάται βάσει των ίδιων κριτηρίων με εκείνα που εφαρμόζονται στον σύνδικο πτωχεύσεως. Ο «προσωρινός εισηγητής» –όπως ακριβώς και ο εισηγητής δικαστής– διασφαλίζει την εποπτεία, κατά τη διαδικασία pre-pack που προηγείται της κηρύξεως της πτωχεύσεως, του «προσωρινού συνδίκου», προκειμένου αυτός να μην υπερβεί τις αρμοδιότητές του και να ενεργεί προς το συμφέρον του συνόλου των πιστωτών. Το δικαστήριο που διόρισε τον «προσωρινό σύνδικο» και τον «προσωρινό εισηγητή» θα καλούνταν να ελέγξει, σε περίπτωση μεταγενέστερης διαδικασίας αφερεγγυότητας, αν τα πρόσωπα αυτά ακολούθησαν όλες τις οδηγίες που τους παρασχέθηκαν και, σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, θα διόριζε άλλα πρόσωπα ως σύνδικο και εισηγητή δικαστή κατά τον χρόνο κηρύξεως της πτωχεύσεως.
- 61 Το εν λόγω δικαστήριο διευκρινίζει ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, μολοντί η συμφωνία βάσει της οποίας μεταβιβάστηκε η επιχείρηση προετοιμάστηκε κατά τη διαδικασία pre-pack, δεν είχε ακόμη συναφθεί κατά τον χρόνο κηρύξεως της πτωχεύσεως της πρώην Heiploeg. Πάντως, από της έναρξης της πτωχευτικής διαδικασίας, οι σύνδικοι και ο εισηγητής δικαστής που ήταν επιφορτισμένοι με την παρακολούθηση της πτωχευτικής διαδικασίας και διορίστηκαν από το δικαστήριο προς τον σκοπό αυτόν διέθεταν τέτοιου είδους αρμοδιότητες εκ του νόμου και υπέκειντο στις ίδιες απαιτήσεις περί αντικειμενικότητας και ανεξαρτησίας με εκείνες που ισχύουν για τον σύνδικο και τον εισηγητή δικαστή που διορίζονται σε πτώχευση της οποίας δεν έχει προηγηθεί διαδικασία pre-pack. Επομένως, όφειλαν να εκτιμήσουν αν η μεταβίβαση των βιώσιμων μονάδων της πρώην Heiploeg, η οποία προετοιμάστηκε πριν από την κήρυξη της πτωχεύσεως, έγινε προς το συμφέρον του συνόλου των πιστωτών. Κατά συνέπεια, η θέση σε εφαρμογή διαδικασίας pre-pack, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν ασκεί επιρροή στον έλεγχο που θα διενεργηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο της πτωχευτικής διαδικασίας από αρμόδια δημόσια αρχή, ήτοι από τον σύνδικο και τον εισηγητή δικαστή, όπως ο έλεγχος αυτός προβλέπεται από τον Fw.
- 62 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, εφόσον ο «προσωρινός σύνδικος» και ο «προσωρινός εισηγητής» διορίζονται από το αρμόδιο για τη διαδικασία pre-pack δικαστήριο και το δικαστήριο αυτό όχι μόνον ορίζει τα καθήκοντά τους, αλλά προβαίνει, κατά τη μεταγενέστερη έναρξη της πτωχευτικής διαδικασίας, σε έλεγχο της ασκήσεως αυτών των καθηκόντων, καθόσον αποφασίζει να διορίσει ή μη τα ίδια αυτά πρόσωπα ως σύνδικο πτωχεύσεως και ως εισηγητή δικαστή της πτωχεύσεως, ήδη υφίσταται εξ αυτού του λόγου εποπτεία του «προσωρινού συνδίκου» και του «προσωρινού εισηγητή» από αρμόδια δημόσια αρχή.
- 63 Η εκτίμηση αυτή ενισχύεται από το γεγονός, αφενός, ότι η μεταβίβαση που προετοιμάζεται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας pre-pack πραγματοποιείται μόνο μετά την έναρξη της πτωχευτικής διαδικασίας, ο δε σύνδικος και ο εισηγητής δικαστής μπορούν να αρνηθούν να προβούν στη μεταβίβαση αυτή αν θεωρούν ότι είναι αντίθετη προς το συμφέρον των πιστωτών του μεταβιβάζοντος του οποίου τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να εκκαθαριστούν. Αφετέρου, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, ο «προσωρινός σύνδικος» όχι μόνο πρέπει να λογοδοτεί για τη διαχείριση του προπαρασκευαστικού σταδίου στην έκθεση περί πτωχεύσεως, αλλά μπορεί επίσης να θεμελιωθεί ευθύνη του υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τον σύνδικο της πτωχεύσεως. Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι η παρέμβαση του «προσωρινού συνδίκου» κατά τη διαδικασία pre-pack πραγματοποιείται υπό την εποπτεία του «προσωρινού εισηγητή» και, ως εκ τούτου, του αρμόδιου

δικαστηρίου, ο οποίος μπορεί, αν κρίνει ότι ο «προσωρινός σύνδικος» δεν συμμορφώθηκε προς την αποστολή που του ανατέθηκε από το δικαστήριο, να τον αντικαταστήσει με άλλο πρόσωπο ή να αντιταχθεί στην περάτωση της διαδικασίας pre-pack.

- 64 Πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι, προκειμένου να εκπληρώσουν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας pre-pack καθώς και στο πλαίσιο της πτωχευτικής διαδικασίας, ο «προσωρινός σύνδικος» και ο «προσωρινός εισηγητής» καλούνται ήδη από το προπαρασκευαστικό στάδιο της πτωχεύσεως που συνίσταται στη διαδικασία pre-pack, να συνεννοηθούν, να προβούν σε αξιολόγηση των διαφόρων ενδεχομένων μεταβιβάσεως και να εξετάσουν τη συμφωνία μεταβιβάσεως, την οποία ενδεχομένως θα κληθούν να επικυρώσουν και να εκτελέσουν όταν κινηθεί η διαδικασία πτωχεύσεως. Κατά συνέπεια, το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της έναρξης της πτωχευτικής διαδικασίας και της υπογραφής της συμφωνίας που ετοιμάστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας pre-pack δεν μπορεί, αυτό καθ'αυτό, να ληφθεί υπόψη ως κριτήριο για να εκτιμηθεί αν η αρμόδια δημόσια αρχή μπόρεσε ή όχι να ασκήσει τη σχετικώς προβλεπόμενη εποπτεία.
- 65 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το γεγονός ότι η μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος επιχειρήσεως προετοιμάζεται στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack πριν από την κήρυξη σε πτώχευση από «προσωρινό σύνδικο», ο οποίος τελεί υπό την εποπτεία «προσωρινού εισηγητή», δεν αποκλείει την πλήρωση της τρίτης προϋποθέσεως του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23.
- 66 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπει, κατά την οποία τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας αυτής δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως, εγκαταστάσεως ή τμήματος επιχειρήσεως ή εγκαταστάσεως όταν η διαδικασία πτωχεύσεως ή η ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας που έχει κινηθεί εις βάρος του μεταβιβάζοντος «[διεξάγεται] υπό την εποπτεία αρμόδιας δημόσιας αρχής», πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή ενός τμήματος μιας επιχειρήσεως έχει προετοιμαστεί στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack η οποία προηγείται της κηρύξεως σε πτώχευση από έναν «προσωρινό σύνδικο», ο οποίος τελεί υπό την εποπτεία ενός «προσωρινού εισηγητή», και η συμφωνία επί της μεταβιβάσεως συνάπτεται και εκτελείται μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως η οποία έχει ως σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος, υπό την επιφύλαξη ότι μια τέτοια διαδικασία pre-pack έχει οριοθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 67 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων, έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπει, κατά την οποία τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας**

δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως όταν ο μεταβιβάζων έχει υπαχθεί σε πτωχευτική διαδικασία ή σε ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας «κινηθείσα με σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του [μεταβιβάζοντος]», πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή τμήματος της επιχειρήσεως έχει προετοιμαστεί, πριν από την έναρξη πτωχευτικής διαδικασίας αφορώσας τα περιουσιακά στοιχεία του μεταβιβάζοντος και κατά τη διάρκεια της οποίας η επίμαχη μεταβίβαση πραγματοποιείται, στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack, σκοπός της οποίας είναι να καταστήσει δυνατή, κατά τη διάρκεια της πτωχευτικής διαδικασίας, την εκκαθάριση της λειτουργούσας επιχειρήσεως (going concern) που θα ικανοποιήσει στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα συμφέροντα του συνόλου των πιστωτών και θα διασφαλίσει τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, υπό την επιφύλαξη ότι μια τέτοια διαδικασία pre-pack έχει οριοθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.

- 2) Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/23 έχει την έννοια ότι η προϋπόθεση που προβλέπει, κατά την οποία τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας αυτής δεν εφαρμόζονται στη μεταβίβαση επιχειρήσεως, εγκαταστάσεως ή τμήματος επιχειρήσεως ή εγκαταστάσεως όταν η διαδικασία πτωχεύσεως ή η ανάλογη διαδικασία αφερεγγυότητας που έχει κινηθεί εις βάρος του μεταβιβάζοντος «[διεξάγεται] υπό την εποπτεία αρμόδιας δημόσιας αρχής», πληρούται όταν η μεταβίβαση του συνόλου ή ενός τμήματος μιας επιχειρήσεως έχει προετοιμαστεί στο πλαίσιο διαδικασίας pre-pack η οποία προηγείται της κηρύξεως σε πτώχευση από έναν «προσωρινό σύνδικο», ο οποίος τελεί υπό την εποπτεία ενός «προσωρινού εισηγητή», και η συμφωνία επί της μεταβιβάσεως συνάπτεται και εκτελείται μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως η οποία έχει ως σκοπό την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβάζοντος, υπό την επιφύλαξη ότι μια τέτοια διαδικασία pre-pack έχει οριοθετηθεί με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.

(υπογραφές)